

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

VII. Repete

urn:nbn:de:bsz:31-101049

REPETE.
VII.

VERS. **N**on amet, aut discat duros tolerare labores,
VVLGAR. **N**on amet, aut discat duros tolerare labores,
Optati compos qui velit esse sui.

POLYB. LIB. 10.

Nulla re utili abstinendum est, propter apparentem difficultatem, sed comparandus habitus, quo cuncta bona mortalibus comprehensibilia redduntur.

Gheem

30

Gheen boom en waest op eenen dagh,
Gheen boom en valt ten eersten slagh.

SOo haest ick my bevont in Venus net ghevanghen;
Seyd' ick het Rosemont. waer toe veel kromme gangen?
En fiet! my docht terstont de vryster was ghereet;
Maer op soo mallen waen ontfinch ick dit bescheet:
De Specht, het grillich dier, die pickt in alle boomen,
Maer wat de geck begint, ten zijn maer rechte droomen;
Hy meynt, daer is een gat: maer t'hout is al te dick:
O vrient, een eyken boom vereyft al harder pick.

Sive amator, sive gladiator es,
Repete.

MArtia Picus arvis longis dare vulnera ramis
Dum parat, & rostro robora dura petit,
Protinus, ut Quercum primo modo contudit ictu,
Quærit, an admittat pervia rima diem.
Picus, amatoris nimium properantis, imago est,
Qui primo admissum se putat esse die.
Fallitur; haud primis cadit icta bipennibus arbor;
Robora vasta cupis sternere? sepe feri.

Perseverer fait importer.

CE troncq pouvoir percer le Pic se met en teste;
D'un coup, sans plus frapper, & qu'il est sotte beste!
Semblable impressïon forge en son cœur l'amant,
Mais fache, pauvre sot, qu'il faut frapper souvent.

Hy

Hy meyn't 'tis deur, en 'tis gheën s'cheur:

DE Specht pickt inden boom, men sietse nau beroeren;
 Noch gaet hy niettemin gheduerigh sitten loeren.
 Of hy een open siet. Kijck, wat een dapper man
 Hy soeckt een vol besluyt oock eer hy schier began.
 Hoe ketelt sich het volck, besonder in het minnen,
 Daer is maer enckel waen, en niet als malle sinnen;
 Al wie van dese wesp is in het hoofd gheraect,
 Die raest, oock sonder korts, en droomt, oock als hy waect.

Amans sibi somnia fingit.

Picus, ut exiguo vix! robora contigit ictu,
Jam mihi, jam clamat, pervia quercus biat;
Rima, diem video, patet, ô patet, inquit, at eheu!
Vix patet exiguo vulnere prima cutis.
Stultus amans, simul-ac solito minus aspera virgo est,
Clamat, iô! victas jam dedit illa manus.
Intempestivum stolido canit ore triumphum,
Et sibi vana movet somnia quisquis amat.

Il n'a fait, qui commence.

LE picq voulant percer le tronq, de vive force,
 A peine de son becq ayant percé l'escorce,
 Va regarder a tous moments si l'arbre est creux:
 Il se chatouille trop quiconque est amoureux.

AMANS

I*n* *sita est quibusdam tam ridicula,*
Philautia prurigo, ut, licet vel pe-
pone insulsiore sint, omnia nihilo-
minus splendida ac magnifica de sese
polliceri audeant.

Quid dignum tanto dabit hic pro-
missor hiatu?

Sanè cum vasa vacua magis tinniat
ac arista inanes aliis emineant,

Parturient montes nascetur ridicu-
lus mus,

Placet Menedemi dictum aureum,
qui Athenas studiorum causa pro-
perantes primò sapientes esse, tunc
philosophos, inde rhetoras, denique
rudes & omnium ignaros fieri, non
minus lepidè, quàm verè dixit. Va-
leat totum genus hoc ardelionum,
Solida, ac non inventum docta mens
(ut ille ait) quo diutius discit, in re
plura, in opinione pauciora novit.
Magna de seipso credere, exiguae
scientiae certum est indicium.

DAer is in sommige menschen
 soodanighen ketelende jeucksel
 van eygē liefde, datse, schoon sy zou-
 teloser zijn als pompoenē, evenwel
 nochtans veel groote dinghen van
 hun derven beloven. Maer wat kan
 doch sodanigen hoogen snurcker by
 brengē, nademael het vā oudts so ge-
 weest is, dat eē wan-vat meest bomt,
 ende 'rydele koooren-hayr hooght
 uytsteeckt, so en is van het wijd be-
 roemde swanger gaen der bergē, ge-
 lijck Horatius seyt, niet anders te ver-
 wachtē, als de geboorte van een gec-
 kelijcke muys. De Studenten eerst-
 mael t' Athenen komende, seyt Me-
 nedemus, sijn dappere gasten soosy
 meynen, maer strax niet anders als
 liefhebbers der wijs heyt, ende daer
 nae leerlingen der reden konst, ende
 ten lesten, gantsch plomp, ende van
 alles onwetende. 't Gaet noch huy-
 den ten daghe so met yder van ons,
 hoemen langer leert, hoemen inder
 daet wel meer, maer naer eygen oor-
 deel, min wetenschap heeft. Veel van
 sich te dencken, komt van weynich-
 te weten.

VARRO.

O*Mnes videmur nobis saperda, festi-*
vi, belli, cum simus coprea.

OVID. DE ART. 3.

P*Rona venit cupidis in sua vota fi-*
des.

PRO,

Laet u niet wijs duncken.

DE Specht vlieght over al, hy gaet de bosschen quellen,
 Hy wil (ghelijck het schijnt) de boomen nedervellen,
 Hy pickt in al het hout, en souckt een open gat,
 Maer vint ten lesten niet als, icken weet niet wat.
 Al wat de menschen doen, al wat de lieden maecten,
 He zy in kleyn bedrijf, het zy in groote saecken,
 Hoe slecht haer dinghen gaen, sy trotsen niettemin,
 De minste vanden hoop die heeft een vleyer in.

Arrogantia, profectus obstaculum.

N*Um penetrent morsus in singula vulnera querit:
 Dum nimium rostro maria fidit avis.
 Per via ligna ferent, nisi per via, Pice, putasses;
 Dum ruis huc illuc, tempus inane volat.
 Qui poterit, doctum qui se putat esse doceri?
 Qui sapiet, qui se jam putat esse sophum?
 Semper inanis erit mens, qua sibi plena videtur:
 Doctus erat, doctus ni sibi quisque foret.*

ECCLES. 3. 24.

La presumption a deceu plusieurs.

LE Pic auroit bien tost la fin de son ouvrage,
 Si de son bec n'avoit conceu trop grand courage:
 Vn cœur presumptueux ne fera rien du bon,
 Puis qu'il á de son faict trop grand opinion.

ARROGAN.

M Agis decorum est iuuenem discere, quam docere; Seni docere, quam discere. Melius tamen est provelioris aetatis hominem serò discere, quam in ignorantia perpetuà versari. Nunquam hominem tam exacte eruditionis uspiam existisse, ut amplius nihil addiscere potuerit, ratio demonstrat. Non in vitâ solùm, sed & in ipsa morte, imò ex ipsâ morte, est quod discatur; praesertim homini Christiano. Odi homines ignarâ operâ, philosophâ sententiâ, aiebat ille. Indocilis sanè est, qui mavult doctus videri, quam esse: Vanus & arrogans, qui aut magna sibi vindicat, qua ipsi non insunt; vel majora, quam quae insunt. Utinam hoc animis omnium insitum! De alijs nunquam malè, de sese nunquam benè loqui, primum Christiani, alterum sapientis est.

H Et voeght een Ionghelinck beter, onderwefen te werden, als andere te leeren; voor een oudtman daerenteghens passet beter een ander te onderwijfen, als selfs onderwefen te werden; en evenwel nochtans isser beter in sijn ouderdom te leeren, als altijd onwetende te blijven. Noyt en isser yemandt so volkomen ofte in gheleertheyt, ofte in ervaertheyt gheweest, oft hy en heeft noch alijt in wetenschap kunnen toenemen. Men en kan niet alleenlick in dit leven, maer in, en uye de doot selfs, onderwefen werden, voor al en sonderlinge een Christelick ghemoet. Ick hate alle menschen van veel seggens, en van weynich bedrijs, seyder een vande Oude; hy en is niet leerfaem, die liever heeft gheleert te schijnen als inder daet te wesen, seyde Bion. Hy is trots en ydel, so wel den deseen, die sick dinghen toeschrijft de welke hy niet en heeft, als den ghenen, die sick grooter dinghen vermeer als hy kan. 'tWare goet datmen van andere nimmermeer qualick, van sich selven nimmermeer wel en sprake: die het eerste doet, handelt Christelijck; die het tweede doet, handelt wijfelijck.

I. CORINT. S. 2.

S I quis existimat scire se aliquid, nondum cognovit quemadmodum cum scire oporteat.

I Ndocilis est, qui mavult doctus videri quam esse. Bion. apud Laërt. Lib. 4. Cap. 7.

PROVERB. 2. 12.

A S tu veu un homme qui cuide estre sage? il y a plus d'esperance d'un fol, que de luy.

VERS. 16.

L E paresseux s'estime estre plus sage, que sept qui baillent sage conseil.